

AKADEMIK SLAVKO MATIĆ

**Davanje šumâ u
koncesiju bila bi
katastrofa**

str. 6

VENERA KORDIĆ

**Moj muž
je slobodan
čovjek**

str. 14-15

MLADI MLADIMA

**Obitelj uči
ljubaznosti, kulturi
i komunikaciji**

str. 18

Glas Koncila

Novo lice Crkve

KATOLIČKI TJEDNIK ■ GODIŠTE LII. ■ 8. PROSINCA 2013. ■ BROJ 49 (2059) ■ CIJENA 7 KUNA

Akademik Slavko Matić o stanju u hrvatskom šumarstvu

Davanje šuma u koncesiju bila bi nacionalna katastrofa!

Hrvatska je jedina europska zemlja koja ima tako velik postotak (97%) prirodnih šuma, koje su najkvalitetnije, tzv. visokoga uzgojnog oblika. Najvrednije što je Hrvatska unijela u Europsku Uniju upravo su prirodne šume.

će doći i bolesti, pa će se sušiti i one će polako nestajati. Ako se i dalje bude zabranjivala čovjekova nužna kontrolirana i usmjerena intervencija, zapravo pomoć da se šume prirodno pomlade, one će propadati. Šuma je održiva i obnovljiva samo kada se njome stručno i odgovorno gospodari. Volim slikovito reći da šuma osim ljubavi traži i znanje. A mi se u svemu pa i u ovome stalno ugledavamo u Europu, a naše odgovorne osobe ne znaju da je Europa uništila šume!

Dovedena je pod upitnik sama bit šumarske struke

■ U sadašnjoj velikoj krizi hrvatskoga gospodarstva Hrvatska

vlada »steže remen« na sve strane. Odnosi li se to i na šumarstvo?

DR. MATIĆ: Kako da ne, samo za razliku od drugih područja, restrikcijama je dovedena pod upitnik sama bit šumarske struke. Nije riječ samo o drastičnom smanjenju stručnih kadrova, u kojemu je od nekadašnjih 15.000 danas ostalo samo 8000 djelatnika, nego i najavljen ukidanje naknade za općekorisne funkcije šuma. Da ne opterećujem čitatelje detaljima, potpredsjednik vlade i ministar financija Slavko Linić i ministar gospodarstva Tihomir Jakovina izjavili su da će kao kompenzaciju za spomenuto ukidanje dopustiti da Hrvatske šume sijeku 8 milijuni

na m³ drvene mase. Struka je ostala zaprepaštena takvim izjavama jer tako visoko pozicionirani ljudi s velikim ovlastima misle da se šume sijeku temeljem političkih odluka, a ne po stručnim načelima i propisima. Osim toga, šteti se i tamo gdje se nikako ne bi smjelo, a to je na terenu, kada stručne osobe jednostavno ne mogu dobiti prijevozno sredstvo za odlazak u šumu, a bez njih se jednostavno ne bi smjela poduzimati bilo kakva radnja u smislu sječe, vrste i odabira drveta i slično.

■ **Znači li to da šumarije, koje najbolje poznaju »svoj« teren, nisu samostalne u odlučivanju nego samo provode odluke središnjice? Usputno, koliko u Hrvatskoj**

ima uprava šuma i šumarija koji su sastavni dijelovi Hrvatskih šuma?

DR. MATIĆ: Na prvo pitanje samo ću kratko odgovoriti. Ne samo šumarije nego i uprave šuma imaju vrlo mali prostor samostalnosti u odlučivanju. Uprava ima 16 i one se mogu nabrojiti: Osijek, Vinkovci, Našice, Nova Gradiška, Požega, Bjelovar, Koprivnica, Sisak, Zagreb, Karlovac, Delnice, Ogulin, Buzet, Senj, Gospić i Split; a šumarija ima 169, što znači da je »pokrivena« cijela Hrvatska.

Unatoč certifikatu sramotno niske cijene

■ **U Vašoj se struci često spominje prestižni međunarodni FSC certifikat za gospodarenje šumom, koji je dobila i Hrvatska.**

DR. MATIĆ: Da, to je u šumarstvu jedan od najvažnijih dokumenata

Ako se i dalje bude zabranjivala čovjekova nužna kontrolirana i usmjerena intervencija u nacionalnim parkovima, zapravo pomoć da se šume prirodno pomlade, one će propadati. Šuma je održiva i obnovljiva samo kada se njome stručno i odgovorno gospodari.

kojim se potvrđuje da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Njega može izdati samo ovlaštena organizacija, u ovome slučaju to je britanska tvrtka Soil Association Woodmark koja obavlja inspekciju organizacije te uvidom u dokumentaciju i stanje na terenu utvrđuje stupanj usklađenosti s najvišim standardima. Izdaje se na pet godina, ali je podložan godišnjim posjetima provjere, što znači da je isključeno bilo kakvo »muljanje«. Cilj je programa FSC-a da promovira ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje šumama. Taj certifikat puno stoji, ali je međunarodno jamstvo kvalitete te utječe i na cijenu sirovine. Tu se, opet nažalost, događaju vrlo čudne i nelogične stvari u hrvatskome šumarstvu jer unatoč FSC certifikatu hrvatske su cijene upola niže od europskih, među kojima mnogi i nemaju taj prestižni dokument. Nekođe kod nas, očito, odgovara sramotno niska cijena!

■ **Sada ključno pitanje: Smatrate li opravdanim upozorenje da se planira davanje šuma u koncesiju, o kojoj neki već govore kao o kolonijalnoj eksploataciji, i koje je Vaše mišljenje o tome?**

DR. MATIĆ: Teško mi je kategorički dati odgovor jer upravo je ovih dana ministar gospodarstva jasno rekao da su šume, vođe i poljoprivredno zemljište nacionalno bogatstvo i državni interes te da njihove prodaje neće biti, no, nije posve jasno je li mislio i na koncesiju. Svejedno, to mi je drago čuti i moram mu vjerovati jer smatram da su šume »obiteljsko blago« i da silan trud brojnih naraštaja stručnjaka, od austrijskog majora pl. Pirkerera, šumarnika u II. otopnoj pukovniji, koji je izvršio prvu inventarizaciju šuma 1746. godine, do današnjih stručnjaka koji su izradili gospodarske osnove u gospodarenju šumama: koliko će se točno sjeći, kako, kada i gdje će se sjeći, nije bio uzaludan. Tko se god toga ne pridržava, učinio je prekršaj, bez obzira je li posjekao više ili manje od propisanog. Da, sjeći manje je gore nego posjeći, možda, malo više! Da se vratim na pitanje zaključnim odgovorom: Davanje šuma u koncesiju bila bi nacionalna katastrofa, Hrvatska bi se doista dovela u poziciju kolonije!

■ **Vaša zaključna misao i poruka?**

DR. MATIĆ: Ponovio bih ukratko neke bitne naglaske koje bih volio da »uđu u uho« čitateljima i svim hrvatskim građanima: Šume nam pružaju zdravo i poželjno okruženje za naš život, one trebaju biti obnovljivi izvor energije, no one su obnovljive, ali nisu samoobnovljive, pa se stoga njima treba stručno i odgovorno gospodari, ugrožene su više nego ikada prije, i ne mogu se same nositi sa svim ugrozama, posebice onima koje su posljedica kratkoročnih interesa. Potrebna je šira društvena svijest o moralnoj obvezi svakoga pojedinca da ih se štiti, njeguje i uzgaja, a tek onda koristi, što je i obveza prema dolazećim naraštajima. Ostavimo im šume bolje nego što smo ih naslijedili! ■

Vlasti je i u šumarstvu najvažnija podobnost a ne stručnost

■ **Iz nekih Vaših odgovora naslućuje se da ste kritični prema politici, tj. državnim vlastima, prošloj i sadašnjoj, i njihovoj šumarskoj politici.**

DR. MATIĆ: Nažalost, moram ustvrditi da dosadašnje vlade, koje smo imali i imamo u posljednjih dvadesetak godina, nisu nimalo dorasle; do završetka rata, tj. do g. 1995. šumarstvo je funkcioniralo kao »švicarski sat«, i to pod granatama, doslovce i bez pretjerivanja. Nakon toga narasli su apetiti tajkuna, a politici je najvažnije bilo da netko bude podoban a ne stručan. Kriteriji su bili da je iz »naše« stranke, da je iz »mojeg« sela i da nije sposobniji i pametniji od

čelnika, jer je onda izravna konkurencija. Šuma se sjekla nerazborito, posječeno se nije plaćalo, stručnjaci su bili potpuno marginalizirani itd. Da pojasnim, zar o prošloj vladi ne govori dovoljno činjenica da su nekadašnji predsjednik vlade, ministar šumarstva i generalni direktor Hrvatskih šuma izvedeni pred »lice pravde«. Možemo biti samo nesretni i nezadovoljni jer se taj trend i dalje nastavlja. Odnos sadašnje političke garniture prema šumarstvu najbolje ilustrira brisanje šumarstva iz naziva resornog ministarstva. Jednako je tako vrlo znakovito da pomoćnik sadašnjeg ministra za šumarstvo, kao i predsjednik uprave poduzeća koje gospodari državnim šumama (Hrvat-

ske šume) uopće nisu šumari niti poznaju tu djelatnost. Zar nije porazno da je predsjednik Uprave Hrvatskih šuma došao na tu dužnost iz jedne privatne škole u kojoj je predavao matematiku tri puta tjedno? I kada se kandidirao za prvoga čovjeka Hrvatskih šuma, istodobno se kandidirao i za čelnika HRT-a i Croatia Airlinesa s gotovo identičnim programima, koje je zamislio provesti u tri potpuno različite tvrtke!? Politika je po političko-prijateljskim kriterijima (pa je spomenuti predsjednik uprave, također zanimljivo, rođen u istome mjestu kao i sadašnji ministar gospodarstva) udaljila ili marginalizirala velik broj stručnih kadrova s velikim iskustvom.